

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.
Winnipeg, Man., Canada

UKRAINIAN LABOR NEWS

SUBSCRIPTION RATES:
Per year \$4.00
Per half year \$2.00

PIK XII. 4. 111 (1474). ЧЕТВЕР, 18 ВЕРЕСНЯ 1930. WINNIPEG, MAN. THURSDAY, SEPTEMBER 18, 1930. No. 111 (1474). VOL. XII.

Німецькі комуністи вибрали 81 послів; здобули 27 нових місць

КОМУНІСТИЧНИЙ СПИСОК У БЕРЛІНІ ДІСТАВ НАЙБІЛЬШЕ ГОЛОСІВ

Соціал-демократи втратили десять мандатів, хоч вибрали найбільше послів. — Репрезентація фашистів у райхстагу сильно збільшилася.

БЕРЛІН, 15 вересня. — Під час загальних виборів до райхстагу (парляменту), що відбулися вчора в Німеччині, найбільші побіди віднесли комуністи й фашисти. Соціал-демократи, хоч вийшли з виборів найсильнішою партією, втратили 10 мандатів. Як передбачувалося наперед, комуністи й фашисти віднесли великі успіхи коштом буржуазних партій. Комуністична репрезентація в райхстагу збільшилася з 54 послів до 81. Особливо велике число голосів дістала комуністична ліста в Берліні, де вона була на верш усіх партій, включаючи соціал-демократів. Також несподіванкою виборів був великий зріст фашистів, яких репрезентація збільшилася з 12 послів до 107. Провідник фашистів Адольф Гітлер, автор відомого мюнхенського пучу в 1923 році, став політичною силою в Німеччині. Сам він з походження австрієць і через те не може застати в парламенті. Повний підрахунок голосів з 35 виборчих округів виказує, що в новім парламенті соціал-демократи будуть мати 137 по-

слів, фашисти 107, комуністи 81, центристи 64, націоналісти 38, народна партія 27. Інші звідомлення кажуть, що соціал-демократи будуть мати 143 послів, а комуністи 76. Націоналісти потерпіли велику поразку. Їх представництво зменшилося з 78 послів на 38. В останнім парламенті вони були другою по соціал-демократах найбільшою партією. Офіційний підрахунок голосів у цілій Німеччині представляється так:

Соціал-демократи	8,572,016
Фашисти	6,401,210
Комуністи	4,587,708
Центристи	4,128,929
Націоналісти	2,458,497
Народна партія	1,576,149
Економічна партія	1,360,585
Державна партія	1,322,608
Баварські партії	1,058,556
Разом	34,943,460

На підставі німецької конституції, один мандат припадає на кожних 60,000 відданих голосів. Таким чином райхстаг буде мати тепер 575 послів, а в попереднім парламенті було лише 490 послів.

КАБІНЕТ КАНЦЛЕРА БРІНІНГА РІШИВ НЕ УСТУПАТИ ВІД ВЛАДИ

БЕРЛІН, 16 вересня. — Кабінет канцлера Брінінга рішив сьогодні на своїм засіданні залишитися при владі й віддати свою судбу в руки нового райхстагу. Президент Гінденбург, який буде мати важну ролу в "полагодженні" теперішньої політичної ситуації в Німеччині, виїхав сьогодні з Берліна прикладати військово-морський маневр у північній Баварії. БЕРЛІН, 16 вересня. — Тут уважають, що новим канцлером Німеччини буде правдо-

подібно Отто Брауну, прем'єр Пруссії й соціал-демократичний провідник, якщо президент Гінденбург покличе соціалістів до уряду. Браун стане на чолі коаліції, до якої увійдуть соціал-демократи й середні буржуазні партії. БЕРЛІН, 15 вересня. — Під час розривів попередньої виборів у Берліні арештовано 500 осіб. В сутічці між комуністами та фашистами пізно вночі вбито двох чоловіків. (Депеша не каже, з чієї сторони були ці убиті.)

ФАШИСТИ ТЯЖКО ПОБИЛИ ГЕЛЬЦА, ПРОВІДНИКА КОМУНІСТІВ

БЕРЛІН, 10 вересня. — Вчора ввечері 300 фашистів заатакували малу групу комуністів, включаючи Макса Гельца, залізними штабами, фляшками й іншою зброєю. Тов. Гельца побито до нежиттєвимості й відставлено до шпиталю, де він прийшов до себе в дві години пізніше. Він був тяжко поранений у голову й лікарі зробили операцію, вибравши кусинки скла. Фашисти напали також вчора ввечері на комуністів у Шенбергу й кількох з них поранили.

БЕРЛІН, 11 вересня. — Демонстрація безробітних відбулася тут вчора ввечері у кількох місцях. Один похід прорвався через заборону межувати й увійшов на Вільгельмштрассе, перший раз від 1918 року. Безробітні демонстрували також перед палатою Гінденбурга. Поліція стріляла до робітників, поранивши тяжко одного з них, та розбила демонстрацію. Вчора ввечері 10,000 робітників демонстрували у Пляуен на знак протесту проти нападу фашистів на Макса Гельца.

У Вінніпегу зорганізовано Воркерс Юніті Ліг

КОНФЕРЕНЦІЯ ПОВЕРХ 40 ДЕЛЕГАТІВ ВІД БОЙОВИХ ЮНІТІ ТА РОБІТНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЗАТВЕРДИЛА ЛІГУ ЯК СЕКЦІЮ ЧЕРВОНОГО ПРОФІНТЕРНУ.

ВІННІПЕГ. — В суботу й неділю, 13 й 14 вересня, відбулася тут конференція поверх 40 делегатів від бойових юніт та організацій. Вони основно обговорили теперішнє положення робітників і заклали підвалину для бойової організації всіх неорганізованих робітників у Канаді. Були зложені звіти з десятих основних індустрій. Кожен звіт говорив про те саме положення. Відкладання від праці, зривання платні і спідан переводяться в усіх індустріях. Делегати безробітних говорили, що тисячі цілком годують і боси відмовляються давати допомогу. Вони розказували про викидання з по-

мешкань і продаж хатньої об'єкції за неплатення ренти, про те, як цілі родини голодують та як влада відсилає безробітних від одної установи до другої, але не дає дійсної допомоги. Вони вітали Воркерс Юніті Ліг як інструмент боротьби разом з працюючими робітниками. Вони заявили, що будуть боротися не лише за негайну допомогу, але й за здобуття влади під робітничо-фермерським урядом. Відбулася широка дискусія над цими питаннями й ухвалено резолюцію, що затверджує Воркерс Юніті Ліг як секцію Червоного Ітернаціоналу Професійних С'юзів. Конференція

заявила, що Червоний Профінтерн є однією дійсною, бойовою організацією міжнародної робітничої класи на індустріальній полі. Маніфест, який видасть центральною радою, вибрана конференцією, п'яту робітничих фейкерів з Американської Федерації Праці, Веканадійського Конгресу Праці й незалежної партії праці та заявляє, що вони допомагають босам, відмовляючись організувати неорганізованих та зраджуючи бої вже організованих робітників. Він закликає робітників Вінніпегу й околиці організуватися в революційній індустріальній та боротися не лише на основі негайних потреб, але щоб покласти кінець цій системі визиску, виголоджування, безробіття й війни, а на її місце встановити революційний уряд робітників і фермерів.

ДИКТАТОР ПІСУДСЬКИЙ В КРОВІ ЗДУШЕ ДЕМОНСТРАЦІЮ В РІЖНИХ МІСТАХ

ВІДЕНЬ, 12 вересня. — Звідомлення з Польщі кажуть, що під час демонстрації в Тарнові 17 осіб убито й 100 поранено. Демонстрація була влаштована в зв'язку з виборчою кампанією. ВАРШАВА, 12 вересня. — Після найновіших інформацій, тут арештовано було середу 70 "визначних діячів" і провідників ріжних партій та організацій.

В зв'язку з цими арештами, в Кракові й Тарнові відбулися великі демонстрації. Поліція жорстко розправлялася з демонстрантами, які кричали: "Геть деспот Пісудський!" та домагалися звільнення арештованих послів. У Кракові поліція тяжко поранила шаблями 17 демонстрантів, а около 100 інших легше ушкодила.

МУЗИКАНТИ В 4 ТЕАТРАХ ВИЙШЛИ НА СТРАЙК

МОНТРЕАЛ, 12 вересня. — Всі музиканти в чотирох театрах, контрольованих корпорацією Феймос Плейер оф Канада, вийшли сьогодні на страйк. Відмова музикантів з театру Кепітол прийняти точки нового контракту, що має замінити старий контракт, який вийшов 31 серпня, привела до страйку музикантів у театрах Імперіал, Ловс і Пелес. В наслідок страйку, перед тим чотири театрами виставлено сьогодні написи, що не буде водевільної програми, поки не прийде до погоди зі страйкуючими музикантами. Музиканти, що вийшли на страйк, є членами юнії Музическ Протектив Асоційшен.

ПОМЕРЛА РОБІТНИЦЯ, ЗАТРОЄНА РАДІЄМ

ВЕСТ ОРЕНДЖ, Ноу Джерсі, 15 вересня. — Анна Стасі, років 27, померла в наслідок затроєння радієм при праці. Вона затроїлася, коли малювала циферблати годинників для Юнайтед Стейтс Радіум Корпорейшен від 1918 до 1922 року. Крім неї померло вже від того самого затроєння 15 робітниць і робітниць, її товаришів по праці. Є ще багато більше робітниць, що працювали при тій самій роботі, і їх також неминуло чекає смерть. Лише компанія знає імена всіх робітниць, що мають віддати своє життя ради й зиску.

Музиканти, що вийшли на страйк, є членами юнії Музическ Протектив Асоційшен.

"ГРАФ ЦЕПЕЛІН" ВІДВІДАВ СТОЛИЦЮ СРСР

МОСКВА, 10 вересня. — Сьогодні в полудне великий німецький балюон "Граф Цепелін" прилетів до Москви з Фрідріхсгафену. Перелет виконано в 27 годинах. На Жовтневім аеродромі ше зранку зібралася велика маса глядачів, яка коло полудня досягла 100,000 осіб. Балюон поплився з західного боку. Він кілька разів обкружляв над Кремлем, після чого полетів на Жовтневій аеродром, де 250 червоноармійців допомогли йому спуститися на землю. При спусканні балюона оркестра грала "Ітернаціонал". Москва була прибрана червоними прапорами. Побувши деякий час на радянській землі, балюон під командою д-ра Екенера полетів назад до Німеччини.

Кремлем, після чого полетів на Жовтневій аеродром, де 250 червоноармійців допомогли йому спуститися на землю. При спусканні балюона оркестра грала "Ітернаціонал". Москва була прибрана червоними прапорами. Побувши деякий час на радянській землі, балюон під командою д-ра Екенера полетів назад до Німеччини.

АМЕРИЦІ ПОТРІБНИЙ РАДЯНСЬКИЙ МАНГАН

ВАШІНГТОН, 10 вересня. — На переслуханні в митнім бюрі, яке заряджено на домагання американських продуцентів манганової руди, щоб уряд заборонив імпорту радянського мангану, представник фабрикантів заліза й сталі доказував, що радянський манган є необхідний у цій індустрії.

Він сказав, що в продукції заліза й сталі потрібно мати манганову руду, яка має около 50 проц. мангану, та що таку руду можна дістати тільки в Радянським Союзі. Американська руда має значно менший процент мангану й тому є дуже коштовна в процесі виробництва.

19 ОСІБ УБИТИХ У ВИБОРЧИХ РОЗРУХАХ.

БАСРАК, Ірак, 15 вересня. — Опізнені звідомлення кажуть сьогодні, що під час виборчих розривів у Улаймані в суботу було убитих 19 осіб. Бритійські урядники були примушені схоронитися у військових касарнях. НОРТ СІДНІ, Нова Скошія, 16 вересня. — Страйк норт-сіднійських рибаків, що тривав кілька днів, зівстав поладжений. На мітингу між членами рибачької юнії а компаніями прийшло до компромісу щодо цін, які мають бути виплачувані робітникам за зловлену рибу.

БЕНЕТ ПРЕДЛОЖИВ У ПАРЛЯМЕНТІ ПРОЄКТ ПІДНЕСЕННЯ ТАРИФИ

Законопроект уряду про призначення 20 мільйонів доларів на публічні роботи прийнятий у третім читанні.

ОТТАВА, 16 вересня. — Прем'єр Бенет заявив сьогодні в парламенті, що загальна ревізія тарифи буде переведена на слідуючій сесії парламенту. Тепер він запропонував зміну тарифи на около 130 ріжних артикулів. Між ними є залізні й сталеві продукти, бавовняні, вовняні й т. п. Парламент приступив до обговорення запропонованих змін тарифи. ОТТАВА, 16 вересня. — Перше голосування під час теперішньої сесії парламенту, що відбулося вчора, дало урядові більшість 38 голосів. Голосування відбулося при ухваленні 20 мільйонів доларів на публічні роботи.

Коли згаданий законопроект прийшов під третє читання, лейбористський посол Вудворт з Північно-Центрального Вінніпегу зробив поправку, щоб у тих випадках, де з федеральної каси видається гроші на публічні роботи, була запевнена слуща й уміркована платня. Поправка Вудворта стрінула підтримку всіх послів по стороні опозиції, а проти неї виступили всі урядові послі. Лейбористи поважили її 109 голосами проти 71. Після того законопроект прийнято в третім читанні.

ТРОЄ ДІТЕЙ БЕЗРОБІТНОГО ПОМЕРЛИ ВІД ЗАТРОЄННЯ ЗІПСУТОЮ ЇДОЮ

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС, Каліф., 14 вересня. — Троє малих дітей померли сьогодні ввечері від затроєння, з'ївши решту поживи в своїй родині. Уважалося, що четверта дитина також помере від затроєння. Померші діти були в віці 5 років, три роки й 18 місяців. Умираюча дитина має сім років.

Поліція каже, що Роберт Лов і його жінка дали дітям їсти "порк енд бінс". Лов був без роботи через довгий час. Троє дітей померли пару годин пізніше, як з'їли зіпсуту їду. Лов та його жінка заявили поліції, що самі не їли поживи просто тому, що її заледви було досить для дітей.

РАД. СОЮЗ ЗАМОВЛЯЄ КОРАБЛІ В АНГЛІЇ

ЛОНДОН, 13 вересня. — Експорт радянського збіжжя в цім місці до Великої Британії на велику скалю пояснює в частині, чому радянські торговельні установи хочуть дати британським фірмам замовлення на будову кораблів вартости 25 мільйонів доларів. Група московських "бізнес-

менів" у Глезові старається дати замовлення на кораблі для перевозу вугілля. Тут уважають, що потрібно також кораблів для перевозу збіжжя та що за рік або два Радянський Союз буде мати свою власну флоту збіжжеских кораблів, якими залізе чужоземні ринки.

ПРОТЕСТ РАДЯНСЬКОГО УРЯДУ ДО ФІНЛЯНДІЇ

ГЕЛЬСІНГФОРС, Фінляндія, 12 вересня. — Уряд Радянського Союзу знову вислав протест до фінляндського уряду проти насильного вислання фінляндських комуністів на радянську територію. Подібну ноту отримав фінляндський уряд в липні, але не дав на неї ніякої відповіді.

Протест рішучо домагається припинення згаданих насильств і покарання винних та заявляє, що в противнім випадку буде вжито сильніших засобів. Як досі відомо, фінляндські фашисти прітали вже около 120 комуністів і деяких з них прогналі за радянський кордон, а інших потайки вбили.

МАСОВИЙ МІТІНГ БЕЗРОБІТНИХ МІСТА ВІННІПЕГУ

— відбудеться —

В ЧЕТВЕР, 18 ВЕРЕСНЯ 1930 РОКУ НА МАРКЕТ СІВЕР

Обовязком кожного безробітного і кожної безробітної, самітних і фамілійних, прийти на цей мітінг і домагатися роботи або повного утримання.

ПОЧАТОК МІТІНГУ В ГОД. 2.30 ПОПОЛУДНИ.

Комітет Безробітних.

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED TWICE WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA...

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого людю - виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

МОВА КОМУНІСТІВ.

Щобно наспіли вісти з Німеччини про вислід парламентних виборів. Вони виказують, що буржуазно-національні партії цілковито в тих виборах погратані.

Здобутки великі мають два крайні фронти: фашисти й комуністи. Комуністи мають в парламенті 81 своїх послів.

Бо комуністи йшли до виборів під клясовими ключами. Бо вони говорили такою мовою, від якої тірчо-було усім соціал-фашистам.

Ось яка мова комуністів:

"Урядові партії й соціал-демократія - каже відозва продала німецьких трудящих закордонним імперіалістам. Компартія Німеччини розгортає рішучу політичну боротьбу широким робітничим мас проти націонал-зрадницького анти-соціалістичного й ворожого робітничій класі фашизму.

"Ми пірємо грабінницький версальський "мирний" договір і план Йонга, скасуємо всі міжнародні борги й репараційні платежі.

Ми боротимемося за саму людність усіх країн і забезпечимо за згодою революційних робітників Франції, Англії, Польщі, Чехословаччини і інших країн можливість приєднати краї з німецькою людністю до радянської Німеччини.

Ми, комуністи, налагодимо між радянською Німеччиною і СРСР щільну політичну й економічну спілку, на основі якої підприємства радянської Німеччини, постачатимуть СРСР готові фабрики, одержуючи за це з Радянського Союзу харчові продукти та сировину.

Ми повалимо панування поміщиків, відберемо в них землю, віддамо її малоземельному трудящому селянству, утворимо радянські господарства з найновішим технічним реманентом, втягнемо мільйони трудящих селян у будівництво соціалізму.

Ми, комуністи, несемо трудящим програму їх соціального визволення від гнету капіталу. Тільки важкий молот пролетарської диктатури може розбити кайдани плану Йонга і національного пригноблення.

А тому ми закликаємо усіх трудящих, що ще є під впливом фашистських шахраїв, або ще є в лавах соціал-демократії, рішуче пірвати з націонал-соціалізмом та соціал-фашизмом і приєднатись до армії пролетарської клясової боротьби, разом з комуністами створити революційний мільйонний фронт боротьби за пролетарську диктатуру."

Робітництво що мову комуністів зрозуміло й підтримало їх у виборчій кампанії, не дивлячись на скажений терор поліції й фашистів. Комуністи мають тепер в німецькому парламенті 81 послів, до голосу яких буде прислухатися пролетаріят не тільки Німеччини, але усіх країн.

ДО ЯКОГО БОГА БУДЕ МОЛИТИСЯ РОКИФЕЛЕР.

Група мільйонерів з Рокифелером на чолі збудувала в аристократичній частині міста в Нью Йорку, на Риверсайд церкву, що коштує чотири мільйони доларів, яку буде відкрито для молитви 5 жовтня.

Айнштайн одинюкві з живих, що буде намальований на стіні Рокифелерової церкви разом із святими. Бо крім него поруч з апостолами та "великомучениками" є там намальовані Гіократ і Архімед і мучениць церковною інквізицією Галілей і Ньютон і - хто б ви думали? - Дарвін і Пастер, ну, нарешті й Айнштайн. Одним словом люди, які розвінчали біблію і всі її чудеса.

Дає за тими вченими йдуть ще філософи - Пітагор і Сократ і Платон і Аристотель і Спіноза і Кант і Гегель і Емерсон.

Потім йде ще арка релігій, на якій намальовані провідники усіх релігій - і біблійний Мойсей і китайський Конфуцій і Буда і Магомет і Данте і Лютер і Кальвін. Аж за ними

починається вже алей ангелів, а усіх завершує Христос з чотирма апостолами-євангелістами, але в символічному значінню: ангел репрезентує Матвія, лев - Марка, орел - Івана, а бик - Луку.

Прочитавши це, спитаєте: що ж це за церква? Християнська? То як же християнство помирить з будизмом, магометанством, чи Конфуцієм? Або що є спільного з усіма тими релігіями, та Дарвіном, Гегелем, Спінозою, Пастером чи Айнштайном? Адаже ж ці люди своєю наукою, винаходами чи то з природознавства, чи то з медицини, чи з астрономії заперечили бога, заперечили усі навчання усіх релігій.

Що ж це буде за церква - християнська, магометанська, будиствська, чи музей-мшанина? Ні, це буде церква капіталіста. Найвищим божеством у ній буде капітал. Це він дає себе хвалу збудував. Поставив же він у ній поруч себе представників усіх релігій і наук тому, що усіх їх він, капітал, використовує для своїх зисків, усіх їх він запряг собі на службу. Тож усім їм він спорудив церкву, але на вершці слави поставив сам себе.

Але прийде час і працюючі стягнуть куміра з його педесталу, а церкву перетворять на музей. Те, що капітал буде для туманення людей, пролетаріят оберне на школу для людей.

РАДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УСТРІЙ.

Союз Радянських Соціалістичних Республік.

Від вибуху Жовтневої революції й до утворення на руїнах буржуазної Росії радянських республік, робітники й селяни цих національних республік змагали до братерської спілки. Звичайний розум казав їм, що будувати нове, соціалістичне життя в обставинах капіталістичного оточення можна тільки спільними зусиллями і при взаємній підтримці усіх радянських соціалістичних республік.

6 липня 1923 року окремі радянські республіки: українська, російська, білоруська та закавказька спільними заходами та волею утворили державну спілку: Союз Радянських Соціалістичних Республік. Тоді порішено і ухвалено конституцію для цілого Союзу. В 1925 р. робітники й селяни двох середньо-азійських республік - Узбекістану й Туркменістану добровільно приєдналися до існуючого вже Союзу.

Зрозуміла річ, що для керування спільними справами цілого Союзу передбачено в конституції і запроваджено в життя цілу низку установ, що керують політичним і господарським життям цілого Союзу і репрезентують його перед цілим світом.

Установи ці побудовані загально в тому ж самому порядку, що й установи окремих національних республік. Отже найвищою спільною установою Радянського Союзу є Всесоюзний З'їзд Рад, а в період між З'їздами - Центральний Виконавчий Комітет Союзу та його Президія. Чергові З'їзди Рад скликає Центральний Виконавчий Комітет СРСР. Найвищою З'їзди Рад скликає він же, або за власною постановою, або на вимогу Союзної Ради та Ради Національностей, або на вимогу двох союзних республік.

Центральний Виконавчий Комітет СРСР (ЦВК) складається з Союзної Ради та з Ради Національностей Союзу.

Раду обирає З'їзд Рад СРСР з посеред представників від кожної національної республіки, а Раду Національностей утворюють представники союзних та автономних Радянських Республік, а також представники автономних областей.

Виконавчим і розпорядчим органом Центрального Виконавчого Комітету СРСР є Рада Народних Комісарів в складі голови, заступника голови, Народнього Комісара Закордонних Справ, Військових та Морських Справ, Торговлі, Шляхів, Пошти і Телеграфів, Робітничо-Селянської Інспекції, Голови Найвищої Ради Народнього Господарства, Народнього Комісара Праці, Фінансів та Керівничого Центральним Статистичним Управлінням СРСР.

Керування окремими галузями державного життя СРСР покладено на Комісаріяти СРСР, та Загальносоюзне Політичне Управління.

"ЧУДО НАД ВИСЛОЮ".

Пілуздський розгонить сойм, а Дашинський благає його не робити цього.

В усіх більших містах Польщі відбулися в днях величезні паради й "патріотичні" обходи.

Чого зраділо польське панство? Може безробіття зменшало? Може отримали робітники добру роботу і гарну платню, а бідні селяни землю? Може зменшено податки? Може скорочено поліцію і армію? Може замкнено частину криміналів? Може розігнано трохи полів? Може уряд ухвалив велику допомогу для голодних і голий? Може повернено повсюденим народам їх політичні і культурні права?

Ні, польське панство обходило... "чудо над Вислою".

Нічого й казати - є чому радіти польським панам: капіталістам, генералам і попам! Це справжнє "чудо", що така держава, як сьогоднішня Польща існує вже понад декілька років. Та не тільки існує, але й помагає на існування другим.

500,000 фабричних безробітних, 600,000 дітей у шкільному віці, що не бачать школи, 60% карловатих господарств з 2-ма гектарами землі, 100,000 щорічних утікачів з Польщі в світ за очі. Це одна сторінка. А друга... - 350,000 армія, 50,000 поліція і шпиків, 45,000 полів, монахів і монашок, 5,000 платів для директорів фабрик і 15 грошей денно для сільського найміта.

Будова величавого воєнного порту в Гдині і сотки тисяч нужденних діянок, або просто земляних діл для бідного наймітства на Західній Україні. 400,000 гектарів розпарцельованої землі поміж польських легіонерів і 3 мільйони двогектарових українських нуждарів.

Майже десять років по диктаторськи править Польщею Пілуздський, людина, що давню вже належить до санаторії. Ніхто з найблизшого навіть його оточення, не знає чого він насправді хоче і до чого замагає. Одиноке його загально відоме бажання стати "найславнішою людиною" та добути для Польщі береги Дніпра та Чорного моря. Все.

З ОЛІВЦЕМ ПО СВІТІ.

В Аргентині є коло 80,000 українських емігрантів, між якими слабо розвинена організованість. Українські робітники там недавно почали організуватися й видають свою газету "Пролетар".

До Канади іміграцію сплинею вже 14 серпня. З того приводу орган пілуздчиків в українській мові "Український Емі-

грант", що його видає у Львові "Товариство оліки над українськими емігрантами", починає вже опікуватися українською еміграцією в Аргентині, запевняючи, що вона прибере таке нездовзі таке саме обличчя, як і в Канаді.

Після того, як до влади в Аргентині прийшла воєнно-фашистська зграя, можна бути певним, що вона допоможе українським фашистам створити ту "вартість нації", навіть українське військо організує, яке буде бити клобами тих 98 процент української еміграції, що через страшне безробіття й голод втратила "вартість нації".

Перейдімо ми з Аргентини на Західну Україну - що там діється?

Ой діється, діється! Один з ундіських баранів (Степан Баран) описує в "Ділі", що польська поліція позакривала усі дитячі садки, школи для неписьменних, протягає вже свої пазури на бібліотеки.

Знову інші барани - землевласники Волині на своїх недавніх зборах у Луцьку ухвалили, що найгіршою господарської кризи зазнали воєводства: Волинське, Львівське, Тернопільське й Станіславівське й що на землях Західної України найнижчі ціни на сільсько-господарські продукти.

А пілуздчики "гуляють" по землях Західної України. Арешти й труси, труси й арешти - без кінця й краю.

"Досить одного слова сказати комусь із поліціяв, як таку необережну людину обшукують, труситимуть, тягатимуть по поліційних постерунках".

А терористичні акти на землях Західної України не вгавають, але зростають. Львів на якийсь час було відітано від світа, бо довкола него було поперерізано усі телеграфні та телефонні дроти. Робляться напади на поїзди, на поштові вози.

А панські філярки горять, горять і молитву свою до господи бога з димом несуть.

А втеча поляків з Волині шабара масового характеру... Ох, боже, боже, страшний суд зближається.

А вже що є найновішого, то те, що пілуздчики пригтовляються до нового львівського погрому, навіть визначають час, коли він має відбутися, хоч ще дефінітивно не встановили. Цим має зайнятися спеціальний комітет оборони східних кресів", який для цієї мети утворено.

Кажуть, що відбудеться або в другі роковини відомого листопадового погрому, або з нагоди відкриття львівського ярмарку.

Цілковито новою є справа замкнення й запечатання поліцією у Львові 24 серпня приміщення Сельробу. Проти Сельробу розпочато організований поліційний похід.

Хіба ж це не по польсько-шляхецьки?

Неповидаючи.

ЮГОСЛАВІЯ ГОТУЄТЬСЯ ДО ВІЙНИ.

За повідомленням з Белограду, в районі Карлова, Лайбах і Аспіда югославські військові команди почали спільно будувати стратегічні залізничні до австрійського кордону. Щоб прискорити прокладання залізниць, мобілізовано кілька тисяч запасних солдатів.

Прийнявши закон про оборону держави, Югославія розпочала активні воєнні готування під проводом французької військової місії, що складається з генералів і штабу офіцерів різного роду збрєння. Нещодавно до югославських портів прибуло багато французьких авіаційних і військової амуніції. 7. серпня відбулися морські маневри югославської флотії. 8 серпня улаштувано повітряний напад на Белоград.

Кінцеве слово тов. Лозовського на П'ятому Конгресі Профінтерну

У своєму кінцевому слові тов. Лозовський відзначає, що в дебатах на перший пункт порядку денного конгресу взяло участь сто одинадцять промовців від 45 країн.

Дискусія розгорнулася під гаслом більшовицької самокритики. Особливо велику активність виявили представники пригноблених народів. Промовці з Індонезії, Індії, Африканських колоній, Близького Сходу з трибуни конгресу питали міжнародний революційний рух, що він робить і робить, щоб провести на практиці постанови Профінтерну про допомогу пригно-

бленим народам у їхній боротьбі за незалежність. Треба сказати, що ми не зробили всього, що могли зробити для робітничого руху в Індії. Китаю й по інших країнах. Причина не тільки в репресіях, що їх зазнають представники Профінтерну, куди б вони не поїхали, не тільки в системі, опіки, яку утворив наприклад, англійський уряд в Індії. Причина полягає в тому, що ми ще з нашого революційного світового профруху — в Англії, Франції, Злучених Державах і інших країнах не виростили достатніх кадрів на допомогу колоніальним країнам.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ ЕНТУЗІАЗМ І ОПОРТУНІСТИЧНІ ДІЛА

На цьому конгресі бере участь велика делегація від Латинської Америки. Деякі товариші навіть кажуть, що ми недавно відкрили Америку. Справді, перед нами новий континент з масою бойового пролетаріату, з різними формами експлуатації робітників і селян, із чималими рештками феодальних стосунків. За останні 2½ року революційний робітничий рух Латинської Америки зробив великі успіхи. Виникло багато революційних професійних центрів у Аргентині, Мексиці, Колумбії, Бразилії, Панамі і Перу.

Утворено Латино-Американську конфедерацію профспі-

лок. Ми, в Латинській Америці вибили реформістську пан-американську федерацію праці з багатьох позицій. Але, водночас ми мусимо визнати, що в організації Латинської Америки ще є мішанина революційної фрази з опортунізмом на практиці. Ми маємо там мільйони неорганізованих і організованих робітників, ще не втягнених до боротьби, вони не є в наших організаціях. Зрозуміло, революційний ентузіазм є величезний плюс для руху. Але цього не досить. Без міцної організації, без щоденної боротьби за класові інтереси робітників, одним патосом не можна перемогти буржуазію.

НЕЩАДНО БОРОТИСЯ З БІЛИМ ШОВІНІЗМОМ

Дуже велику проблему на конгресі поставила численна делегація негрів. Тов. Форд у своїй відповіді і багато інших промовців говорили про те, що вони мають право підозріло ставитися навіть до революційних профорганізацій, коли справа стосується расової проблеми.

На жаль, т. Форд має цілковиту рацію. Тов. Лозовський наводить найсвіжіший факт білого шовінізму, про який пишуть до Профінтерну з Шикаго, Литовці — члени Ліги профспілкової єдності — не дозволяють неграм обідати разом з білими в кооперативному літтовському ресторані.

Я вважаю такий факт, — каже тов. Лозовський, — за надзвичайно ганебний для революційного робітничого руху (оплески). Таких членів революційних профспілок, таких комуністів, якщо серед них є комуністи, треба гнати в шийо.

Ми нічого робити в Лізі профспілкової єдності. (Бурхливі і довгі оплески).

Як контраст, т. Лозовський наводить випадок, коли негра побили в Стаалінграді. Радянські робітники, не чекали, коли збереться конгрес і обговорить цей випадок. На всіх заводах Москви, Ленінграду, Ураду й інших робітники негайно ухвалили резолюцію протесту. Вони вибрали спеціальних делегатів, що в Стаалінграді виступатимуть, як громадські обвинувачі проти цього хулігана. Ось це справжня боротьба проти білого шовінізму. Об'єднання робітників негрів, — каже далі тов. Лозовський, — має величезне політичне значення. Тільки зашкоро рубль бюрократії і люди, що наскрізь перейнялися гнилим буржуазними забобонами, не бачать, що 12 мільйонів негрів в Злучених Державах — це величезна потенційна револю-

ційна сила на найближче майбутнє. Тільки люди, що нічого не розуміють у класовій боротьбі і в революційному русі не розуміють того, що повстання чорного континенту проти імперіалізму щойно починається. Наше завдання полягає в тому, щоб цей величезний і паливий матеріал, ці величезні маси, що горять з ненавистю до гнобителів, зробити нашими спільниками в найближчих боях.

ЗНОВУ ПОВТОРЮЄМО: ЦЕНТР РОБОТИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Через усі конгреси й пленуми Профінтерну та Комінтерну червоною ниткою проходить одна думка: центр роботи на підприємствах. Проте, після 10 років, робота на підприємстві залишається найслабшим місцем революційного профруху. Якщо ви хочете знати, в чому сила ВКП(б), то на це можна коротко відповісти: Сила більшовизму підчас парату, до і після Жовтневої революції, полягає в тому, що партія завжди концентрувала свою увагу на найбільших підприємствах. У цьому секрет величезної могутності, нечуваних успіхів, що їх здобула під керівництвом ВКП(б) робітничий клас Радянського Союзу.

Ось чому Профінтерн на своїх конгресах, і в тому числі на V-му конгресі, знову й знову підкреслює для профруху усіх країн — легальних, напівлегальних і нелегальних — звернути увагу на підприємства.

ЗА СПРАВЖНІЙ ЄДИНИЙ ФРОНТ ЗНИЗУ

Тов. Лозовський докладно зупиняється на практиці проведення єдиного фронту знизу. Ця практика має багато хиб і в деяких випадках перетворюється з єдиного фронту для боротьби проти буржуазії на єдиний фронт проти лінії Профінтерну. За приклад, тов. Лозовський наводить такий факт: у департаменті Сомми (Франція) в страйку беруть участь члени профспілок — реформістської і революційної. І ось управи обох спілок опрацювали платформу єдиного фронту; в пункті першому цієї угоди сказано: "Не говорити про закон соціальної асеруації підчас страйку". Але як це говорити, коли самий страйк повчав з приводу соціальної асеруації?

У другому пункті сказано: "Заборонити пункт д ст авишканк центральних організацій виступати на зборах страйкерів". У третьому пункті: "Підчас страйку не вербувати ні до реформістської, ні до революційної профспілки".

Проти такого "єдиного фронту" треба якнайршучіше боротися. Єдиний фронт утворюється для боротьби в комітетах дій, в дружинах самооборони, в спільних виступах, демонстраціях і т. ін. Одне слово, єдиний фронт утворюється скрізь, де є класова боротьба проти буржуазії. Іншаке це буде єдиний фронт проти революційного руху.

Одностайність у V-му конгресі Профінтерну — могутня сила. Конгрес виявив виняткову одностайність у всіх найважливіших політичних, тактичних і організаційних завданнях. Це свідчить про величезну ідейну і політичну одностайність нашого руху. Конгрес, що має представників від 58 країн, якщо він одностайний у своїх постановках, являє собою могутню силу. Революційна боротьба наростає, подумка революції охопило колоніальні країни, зростає ревнощине піднесення в капіталістичних країнах, зростає опора світової революції — Радянський Союз! В такий час, світовий революційний профрух мусить зміцнювати свої лави, виховувати кадри борців, утво-

рювати профспілкову революційну пресу, їти в маси шораз глибше, щоб успішно і переможливо вести на боротьбу проти капіталізму десятки мільйонів пролетарів. (Бурхливі оплески. Делегати встають з місць і співають "Інтернаціонал").

РІЖНІ ВІСТІ.

ФРАНЦУЗЬКІ ГЕНЕРАЛИ ГОТОВЛЯТЬ ВІЙНУ ПРОТИ РАДСОЮЗУ.

Французький генерал Самон розіздає по Фінляндії і студійський стан її армії та військових установ. В розмові зі співробітником газети "Усі Суомі" генерал Самон відзначив, що він вдовольний і хвалить боєздатність фінляндської армії. З Фінляндії Самон їде до Норвегії.

КОМУНІСТИЧНІ ВІДОЗВИ З ВІСЬКОВИХ ЛІТАКІВ.

Чеська преса повідомляє, що в часі військово-повітряних маневрів, що відбулися від 2 до 6 серпня над Празером, Пристоївом і Оломовцем з літаків скинено комуністичні проклами, в котрих закликали до боротьби проти загрози нової імперіалістичної війни й до оборони Радянського Союзу. У той же час на стінах урядових установ жандармського управління і військових касарень розклеєно противоенні відозви. Жандармерія, поліція й військова влада докладають усіх зусиль, щоб знайти, хто це підкинув до літаків комуністичні відозви. Є багато арештованих — кажуть, що аж 200 осіб.

ФАШІСТСЬКА ІТАЛІЯ БАНКРОТУЄ.

Загальна економічна криза, що охопила цілу фашістську Італію і привнесла катастрофально низький курс на медіоанській біржі, далі поширюється. В зв'язку з тим збанкрутував на днях найбільший в Італії сільсько-господарський банк, якого втратив значну частину своїх активів. Тисячі дрібних сільських господарств опинилися в нужді.

В ПОЛЬЩІ НЕМАЄ ЧИМ ПЛАТИТИ!

На основі дотеперішних календарів з'ясувалося, що в липні доносів долив податків до державної каси 14,323,000 злотих, а в порівнянні з липнем 1929 року зменшився на 3,000,000 злотих. Чим далі, буде тих податків менше, бо голого не обідреш!

КРАВЧИНІ МУСЯТЬ ОРГАНІЗУВАТИСЯ В ІНДУСТРІАЛЬНУ ЮНІЮ.

Робітниця, зайняті в кравецькій індустрії, скоро переконаються, що економічна криза не тільки дотикає робітників в інших країнах і в інших індустріях, але відбивається актуально на кравчинях. Фабриканти убрать, як і всі інші фабриканти, що живуть експлуатацією робітників, не хочуть ділитися теперішньою економічною кризою через зменшення тих величезних зисків, які вони нагромаджують коштом крові і поту робітників, але кажуть робітникам нести весь тягар економічної кризи на своїх плечах.

Чимраз більше робітниця викладається з індустрії через страшну систему спід-ап, непередбачувану кризу знайшлися. Безробітних робітниця звиняється зараз як зброю проти тих робітниця, що працюють.

Сезон безробіття стає чимраз довший, а сезон, в якому є попит за кравчинями триває всею кількістю тижнів. Кравчині працюють від 60 до 70 годин тижнево в сезоні, коли є досить замовлень і не заробляють досить грошей, щоб могли сплатити свої довги, які вони нарабили тоді, як не було роботи. Боси є більш неземніми як перед тим, робітниця віддається від праці без ніякого попереднього повідомлення, заробітну платню знижують від 25 до 50 процент і боротьба за існування стає шораз трудніша. Коло 3,000 кравчинь охоплені нелюдськими умовами праці. Класово свідомі кравчині розуміють потребу організації, бо вони знають, що індивідуально вони будуть побиті поки вони зачнуть яку боротьбу. Коли боси бачать своїх робітників організованими, коли він бачить, що вони будуть стояти плече-плече в боротьбі за вищу заробітну плату і за кращі умовини праці, то він скоро зробить, що він не може робити завжди все після своєї волі.

Кравчині можуть виробити собі людські умовини праці тільки тоді, як вони стануть членками своєї класової юнії і під її проводом будуть боротися проти гуртової роботи, проти високого стандарту продукції, за 40-годинним тижнем праці, за п'ятьденним тижнем праці, за визнанням шапових комітетів, за мінімальною платою і проти дискримінації робітниця. Тільки через застосування своєї програми зможуть вони побідити.

Компанійна юнія "Інтернейшннал" також відзивається до кравчинь, щоб вони організувалися і йшли садами "побідоносних" кравчинь, що виробляють ковти. Іти садами цих кравчинь, значить бути зрадженими і проданими. Ті кравчині, які працюють для компанії Перфекшин, Райт Гармент, Юнайтед Кловк і в інших, скажуть нам, що компанійна юнія в здуці з босами, обнизила їм заробітну плату і погіршила умовини праці в шапах по закінченні страйку. По тій "побіді" згадані кравчині переконалися, що контракт виходить на користь фабрикантів і компанійної юнії "Інтернейшннал". Бо зараз над кравчинями допускаються дискримінації, їх віддаються масово від праці, а юнійні урядники помагають в цьому босам. Тероризм є в певному порядку. Коли робітниця або робітниця поведатися, як льодяний член або членкиня юнії, то їх переслідують фейкери з "Інтернейшннала". І зараз відбувається процес виполовання робітників лього крила. Сотки робітників відмовилися платити оподаткування і членські вкладки, відмовилися платити бюрократії, яка є відвічална за їх критичні обставини.

Нема потреби наводити більше прикладів. Ганебна зрада робітників і робітниця, що виробляють ковти, не є випадком, який можна перочити, не є помилкою, яку можна простити. Це є програма компанійної юнії, яка приймає лінійо класової співпраці, що завжди підтримує інтереси босів.

Канадське робітництво не сміє забути, що боси в Злучених Державах помагають "Інтернейшннала" в її фальшивий припиненні страйку і що така особа як поручник-губернатор і банкир пан Ліман дав цій компанійній юнії \$100,000 в формі позички.

Яку лекцію можуть кравчині витягнути з фальшивого припинення страйків не тільки в Канаді, але також і в Злучених Державах? Для кожного класово свідомого робітника мусить бути ясним, що співпраця з босами, політичними, банкірами, поліційними департаментами, генстерами і всяким іншим підземним світом виходить на шкоду працюючій класі. Кравці і кравчині мусять стати членами Індустріальної Юнії і боротися за людські обставини. Хай пропадають шапові обставини, серед яких кравецькі робітниця проливають свій піт.

Анна С. Булер.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

ЧИТАЙТЕ І РОЗПОВСЮДЮЙТЕ ТАКІ ЧАСОПИСИ Я ЖУРНАЛИ:

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ" — єдиний український робітничий часопис в Канаді, виходить три рази на тиждень. Передплата: \$4.00 на рік, \$2.00 на шіроку.

"ФАРМЕРСЬКЕ ЖИТТЯ" — єдиний діасно фармерський український часопис в Канаді, що боронить інтереси працюючого фермерства. Передплата: \$2.00 на рік, \$1.00 на шіроку.

"РОБІТНИЦЯ" — єдиний журнал в українській мові для працюючого жіноцтва, виходить два рази на місяць. Передплата: \$1.50 на рік, 80 центів на шіроку.

"БОЮВА МОЛОДЬ" — єдиний журнал в українській мові для української роб. фарм. молоді, виходить раз на місяць. Передплата лише 50 центів на рік.

Передплату на всі ці часописи й журнали посилайте або на імя кожного часопису окремо, або на імя й адресу:

WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASS'N, Ltd. Cor. Pritchard & McGregor Sts. Winnipeg, Man.

ЕРІХ МАРІА РЕМАРК На західному фронті без змін

Переклад з німецької мови Ж. Бургардт.

Його жінка тепер напевне думає за нього; вона не знає, що сталося. Скидається на те, що він їй часто писав; вона ще отримає від нього листа — завтра, через тиждень, — може ще через місяць якогось листа, що затерявся. Воно його читатиме, і він у листі до неї промовлятиме.

Мій стан усе гіршає, я вже не можу опанувати своїх думок. Якій вигляд має ця жінка? Як та чорнява, струнка — по той бік каналу? Чи вона не належить мені? Може вона мені тепер через це й належить! Коли б тут, біля мене, сидів Канторик! Коли б моя мати мене так побачила. — Померай ми б напевне ще 30 років жити, коли б я краще пам'ятав дорогу назад. Коли б він побіг 2 метри далі ліворуч, то він б тепер лежав там у рові та писав свого листа до дружини.

Але так далі не заїдеш; бо така вже наша доля; коли б Кемерих тримав ногу на 10 сантиметрів далі праворуч, коли б Гай перехилився на 5 сантиметрів вперед...

Тиша триває далі. Я розмовляю і мущу розмовляти. Отже, я звертаюся до нього і кажу це йому: — "Товаришу, я не хотів тебе вбити. Коли б ти це раз скочив сюди, я б цього не зробив, коли б ти теж був розсудливий. Але раніше ти був для мене лише думкою, лише комбінацією, що жила в моєму мозку та викликала мою акцію; що комбінація я вбив. Тепер дився я бачу, що ти людина, як і я. Я думав про твої ручні гранати, про твої багнет та зброю; тепер я бачу твою дружину і твоє обличчя, і спільне. Прости мені, товаришу! Ми завжди надто пізно це бачимо. Чому нам не повторюють увесь час, що ви такі самі бідні собаки, як і ми, що ваші матері так само тремтять, як і наші, що ми однаково жахаємося смерті, однаково помираємо, однаково відчуваємо біль. Прости мені, товаришу, як ти міг бути моїм ворогом. Коли б ми кинули геть цю зброю та цю уніформу, то ти так само міг бути моїм братом, як Качинський, або Альберт. Візьми від мене 20 років, товаришу, і встань; візьми більше, бо я не знаю, що мені з ними почати".

Тихо, фронт спокійний, лише рушничі трищать. Кулі падають густо, це не є стрілянина без всякого плану; зі всіх боків добре націлюються. Я не можу вилітати. "Я напишу до твоєї жінки", — кажу я квапливо до вмерлого, — "вона через мене довідається, я їй усе скажу, що я тобі кажу, вона не буде бідувати, я їй допоможу і твоїм батькам, та кож і твої дитині".

Пого уніформа ще напіврозтібнута. Пого папку легко знайти. Але я вгаюся її розкрити. В ній книжка з його ім'ям. Поки я його іменице не знаю, я може його ще забуду, час його зітре, цей образ. Але його ім'я це врячу, що його буде в мене вбито та якого ніколи вже не можна витягти. Він має силу все знову викликати, він постійно повертатиметься та стоятиме переді мною.

Непевний, тримаю я папку в руці. Вона падає і розгортається. Випадає декілька карток та аистів. Я їх збираю і хочу знову покласти до папки, але настрій, під яким я стою, все непевне становище, голод, небезпека, ці години з мерцем — довели мене до розпачу, я хочу прискорити розв'язання, збільшити муку та покласти її край, так само, як б'еш рукою те, що нестерпно болить, об дерево, однаково, що буде з цього.

Це фотографії жінки та маленької дівчинки, вузенькі аматорські фотокартки на фоні стіни, повитой плюшем. Поруч листи. Я їх виймаю та намагаюся їх прочитати. Більшою половиною я не розумію, важко добратися, а я не гаразд знаю французьку мову. Але кожне слово, що я перекладаю, прошиває, мов постріл, мої груди, мов ніж...

Голова моя цілком перетомлена. Але я ще розумію, що цим людям я ніколи не зможу написати так, як я це раніш думав. Неможливо. Я ще раз придивляюся до карток; це небагаті люди.

Я міг би їм анонімно посилати гроші, коли я пізніше щось зароблятиму. За це я хапаюся, це є, привабливо, щось. Цей умерлий зв'язаний з моїм життям; тому я мущу все зробити та обіцяти, щоб себе врятувати; я наосліп при-

сягаюся, що існуватиму лише для нього та його родини; обожнидими устами промовляю я до нього: "а деж глибоко в мені є надія, що цим я себе визволю і може ще виберуся звідціль; така маленька лукава думка, що потім можна ще буде подивитися. А тому я розкриваю книжку і повільно читаю: "Gerard Duvall, Typograph".

Я пишу олівцем померлого адресу на конверт і раптом кладу все назад до його куртки. Я вбив друкаря Жерарда Дювалля. Мені треба зробитись друкарем, думаю я, цілком збентежений, зробітись друкарем, друкарем.

Після обіду я спокійніший. Мій страх був безпідставний. Це ім'я мене більше не бентежить. Атака минає. "Товаришу", кажу я до мерця, але я кажу це спокійно. — "Сьогодні ти, а завтра я. Але, коли я врятуюся, товаришу, то я боротимусь проти цього, що нас обох розбило: тобі життя, а мені? Теж життя. Я обіцяю це тобі, товаришу. Цього більше не буде".

Сонце стоїть низько. Я нечулий від знеслення та голоду. Вчора для мене мов туман, я не надіюся ще вибратися звідціль. Так я живу і не розумію, що надходить вечір. Смеркається. Тепер мені здається, що це швидко йде. Ще година. Коли було б літо, то ще три години. Ще одна година.

(Далі буде.)

Не забувайте про пресовий фонд єдиної української робітничої газети в Канаді — "Українських Робітничих Вістей"!

Вирівняйте залеглу і відновляйте свою передплату на "У. Р. В".

ПАМ'ЯТАЙТЕ, ЩО КОЖНИЙ ЗАДОВЖЕНИЙ ВАМИ СВОЇЙ ГАЗЕТІ ЦЕНТ СПИНАЄ ЇЇ РОЗВИТОК І СПРИЧИНАЄ ВЕЛИКІ ТРУДНОСТІ ЇЇ ІСНУВАННЯ!

ТРЕБА ПОВЕСТИ ОСВІДОМЛЯЮЧУ КАМПАНІЮ МІЖ ФРАНЦУЗЬКИМИ РОБІТНИКАМИ В КАНАДІ

Кристал Фолс, Онт.

Класова свідомість між французькими робітниками в Канаді стоїть на дуже низькому рівні. Майже всі вони знаходяться під впливом попів, яких в Канаді не купити, і оті попи годують їх байками про створення світу та про те, як повстали ріжні нації.

Коли я вичитав в пресі, що власті арештували редактора французької комуністичної газети, то мені зараз прийшло на думку, що в цю справу вмішались французькі попи, які дуже пильнують, щоб визвольний робітничий рух не "заразив" французьких робітників в Канаді, бо не відбилось б на попівських кишнях.

В пошукуванні за працею робітників багато французьких робітників, які чорно бідують, бо не мають праці. Коли я захопив з ними в дискусію про теорію капіталістичну кризу і старався пояснювати їм причини безробіття, то вони відповідали мені, що так хоче бог. Говорили мені також, що бог хо-

тів самий, щоб на світі було багато ріжних націй і щоб кожна нація старалася перевищити іншу. Як би бог не хотів був мати багато націй, то він не помішав би був людям язик при будованні вавилонської вежі.

Багато ще інших релігійних байок оповідали мені оті французькі робітники і я переконався, що треба доложити великих зусиль, щоб вирвати їх з під впливу попів і справити на правильний шлях класової боротьби.

На мою думку не можна числити на великий успіх класової боротьби в Канаді, коли французькі робітники остануться ще під великим впливом попів. Треба, щоб революційні робітничі організації в Канаді взяли за мету, але для робітничого руху конечної праці між французькими робітниками в Канаді і повели між ними велику освідмляючу кампанію. Без цього трудно буде зробити успіх на полі визвольного руху працюючих мас в Канаді.

I. M.

ЖЕРТВИ КАПІТАЛІСТИЧНОГО ВИЗИСКУ

Ленсдан, Онт.

Як той трамвай переїжджає в Канаді за роботою з місця на місце і віде не можна здобати праці, щоб заробити хоч на яке таке життя.

Отак по довгій мандрівці заїхав я до Кобінстон, Онт., маючи тільки десять центів в кишені. На шість стрінув і свого країна, який дав мені два долари на харчі. Тому, що мій знайомий працював на екстра генгу, то я пішов з ним на той генг питати за роботою. Коли снігав боса, то відповідь була коротка і ясна — нема роботи.

Прийшла ніч і щоб не трапити тих пару центів на спання, я пішов до того генгу і там переслав в гарі. Так я ходив через три дні і нарешті дістав роботу на сему генгу, на якому виробив всего два тижні і роботу закінчено.

На сему генгу робили самі імїгранти і то переважно словаки, а решта українці. Від них довідався я, що кожний з них мусть бити з босами, щоб зазриматися при роботі. Робити мали робітнику 10 годин, але кожного дня робили по 11 годин. Зразу я думав, що це овертайм, але коли я спитав, скільки дістають за овертайм, то мене висміяли, що ніякої плати нема за овертайм, а так вони роблять по 11 годин від коли

стали до роботи, а платню мають за 10 годин.

Рано до роботи возять робітників в той спосіб, що наперед їде одна мотор кара, а до неї начіпляю кілька пушкар, а з-заду друга мотор кара їхав і так без жадного зауваження возуть робітників, як худобу.

В середу, 10 вересня сталося нещастя. Коли їхали отак до роботи, то одна пушка відчепилася, а робітники попадали на тайну. Задня мотор кара підїхала другі кари, бо так моментально не можна було її спинити і трьох українських робітників, а один словацький віднесли тяжкі рани, від чого вже два українські робітники вмерли, а останніх двох осталося ще прижити, але вигляд на їхнє одужання нема.

З цього я роблю один висновок, а це те, що де нема організації, то панські нагачі отак везуть будуть поводитися з бідними робітниками. Робітники будуть робити по 11 годин денно, а платню будуть брати за 10 годин. Їх будуть возити до роботи так, як панам буде виходити ліпше, не зважаючи на те, що може статися каліцтво, бо їм це ходить о життя робітника, а о зиски. Тільки організованим способом шопітшимо свої життєві обставини.

V. Поврозник.

НА ДОПОМОГУ СТРАЙКУЮЧИМ МАЙНЕРАМ В МЕРКОЛ, АЛТА.

Кенора, Онт.

Українські робітничі організації в Кенорі скликали масовий мітинг на 7 вересня в справі допомоги страйкуючим майнерам в Меркол, Алта.

Голова мітінгу тов. Периский відкрив і пояснив коротко в якій справі скликано мітинг, а опісля покликав до слова тов. Велебницького.

Промовець досить широко і емліло зясував боротьбу робітників з капіталом в цілому світі за військом Рад. Союзу. Капіталізм при теберішній раціоналізації, експанд системі і безробітні в складний спосіб визискує працюючу класу і на цей визискує працюючі реагують масовими страйками.

Снімув про сегоднішній страйк, що вже відбувся і зараз відбуваються по всіх капіталістичних країнах, де багато поділось робітничої крові, як також зараз країні робітники

томляться в буржуазних тюрмах. Згадав про головні селянські страйки на Західній Україні, яких перше не було так помітно. Дальше промовець зупинився над теберішню економічною кризою, яка огорнула всі капіталістичні країни і спричинила мільйонний зріст безробіття, що одинокий вихід з цього для працюючої класи є повалення капіталістичного ладу і встановлення радиської влади.

Відтак промовець перейшов до Рад. Союзу, де цілковита відсутність страйків, бо як робітників і селянини править державою, то в такім разі проти кого він буде страйкувати. В Рад. Союзі нема безробіття, а як і є мале число до безробітні там дістають повне отримання від своєї держави, а в капіталістичних країнах безробітні, їхні жінки і діти примірають з голоду і холоду.

ВАША ДОПОМОГА ЦЕ ОДИНОКА ЇХ НАДІЯ!

СПІШІТЬ З ДОПОМОГОЮ СТРАЙКУЮЧИМ МАЙНЕРАМ В АЛБЕРТІ!

Чарс Старс, секретар Майн Воркерс Юніон оф Канада і Страйкового Допомогового Комітету в Меркол пише:

"...викидання робітників з помешкань далі продовжується, страйк поширюється".

"Ми мусямо виграти цей страйк. Ми мусямо дати охорону братам, яких чекає фальшива судово розправа. Ми мусямо боротися проти викидання робітників з помешкань".

"...ми мусямо зробити цю канадійську юнію солідною від моря до моря".

ЧИ ВИ ЖЕРТВУВАЛИ ВЖЕ ЩО? ЧИ ВАША ОРГАНІЗАЦІЯ ЖЕРТВУВАЛА? ... ХТО ЖЕРТВУВАВ, ХАЙ ЖЕРТВУЄ ЗНОВУ. ХТО НЕ ЖЕРТВУВАВ, ПОВИНЕН ЖЕРТВУВАТИ ЩЕ НИНІ!

Спішіть з допомогою впрост до:
THE WESTERN AREA COMMITTEE W.I.E.
 c/o J. Hladun 416—1st Ave., N.E. Calgary, Alta.
 Станьте активним працівником Міжнародної Робітничої Допомоги.

Name .....

Address .....

City ..... Amount \$.....

На прикінці тов. промовець висвітлив боротьбу майнерів в Меркол, котрі вже третій місяць стоять завязані на страйку і борються за ліпші умовини праці і за визнання юні "Майн Воркерс Юніон оф Канада".

Майновласники викинули їх за межі, їхні родини терять голод і хліб, вони потребують негайної допомоги і впершу чергу, ми як організовані робітники, повинні прийти з допомогою і підтримати морально і матеріально. Їхня побіда це частинна побіда цілого робітництва в Канаді, тому не дивіться на загальну економічну кризу, ми робітники Канади повинні жертувати після своєї змоги і допомогти майнерам виграти страйк. На залив промовця зложено на страйкуючих \$19.35.

Слід агадати, як на нашу маду місцевість і на невеличке число присутних на мітінгу, а тих частина цілком не робить а декотрі частинно, де досить шедра жертва, що належить признання і подяка всім жертводавцям.

Слідуючі товариші і товаришки зложили свої жертви на страйкуючих майнерів: К. Царук \$1.25; по \$1.00: І. Веліченко, М. Велібницький, А. Балко, В. Пекарчук, В. Дирда, В. Петруняк, І. Шеленук, І. Мостов, І. Маруляк, Ф. Кондрат, т-ка Ені Франчук; по 50 ц.: М. Мостовчук, А. Периский; В. Бедварчук, І. Здріль, Г. Чорній, І. Петруняк, І. Грив, І. Табачнюк, А. Червак, Е. Міцута, Т. Бригтайло, І. Шевчук, т-ка Марія Периська; по 25 ц.: С. Лукіячук і т-ка Е. К. (маленька товаришка) Надя Лукіячук 10 ц.

Гроші вислали на руки страйкового комітету в Келгарі.
 РЗТ/кор.

ЩО БУДЕ З БЕЗРОБІТНИМИ В ЗИМІ?

Монтреал, Кве.

Я працюю в Монтреалі, але заробітня плата, яку я получаю, заледве вистарчає мені на мізерне існування, бо не роблю зарплату, тільки пару днів пороблю і чекаю аж доки знову не трапиться робота.

Робив я цього літа ріжні роботи, які лише траплялися, але віде не робив довго, бо казали боси, що не можуть дати сталої праці. Але я чуюся щасливим, бо від тих тисяч робітників, які майже цілком не робили цього року і які не мають що їсти вони ді спати. Мусять спати по парках та примірати з голоду. Скінчилося літо, настає зима осінь, а за нею і зима прийде. Тоді ці робітники де будуть молити спати в парку. Де вони підуть, що з ними зробить буржуазія, це питання, яке покищо остає невроз'язаним. Однак можна сказати наперед, що не дуже до буржуазія буде клопотатися голодними робітниками в зимі. Вона має поліцію, що вмє нагодувати безробітних палками.

І коли глянеш на прекрасні буржуазні резиденції в Монтреалі і подумаєш собі, що не в одній з тих просторих резиденцій мешкає дві або три особи, а місяця в них є на десять осіб найменше і припадає собі оті тисячі безробітних робітників, які не мають де голові приклонити, тоді бачиш ніякішою капіталістичну систему в цілій її наготі. Тоді бачиш потребу боротися проти винищеного ладу, рознести його на шматинки і завести такий лад, де кожний працював би чесно і мав забезпечення свого життя.

Буржуазія газети в цім місясті потіпають безробітних, що скоро тут отворяться великі роботи і безробіттю прийде кінець. Але таку буржуазну шкрабанину треба брати з резервом, бо чого то нам не писали ціле літо всі панські газети, як то вони тіншали нас, що "добробут" ось на розі вулиці і проситься до нас в хату.

Такою писаниною буржуазія старастся замилити робітників очі, щоб вони сиділи тихо, не організувалися в бовні робітничі юні, не домагалися праці або повного утримання, бо роботи буде досить, тільки треба ще кілька днів почекати.

Робітники мусять знати, що коли не було праці в літі, то не в одній з тих просторих резиденцій мешкає дві або три особи, а місяця в них є на десять осіб найменше і припадає собі оті тисячі безробітних робітників, які не мають де голові приклонити, тоді бачиш ніякішою капіталістичну систему в цілій її наготі. Тоді бачиш потребу боротися проти винищеного ладу, рознести його на шматинки і завести такий лад, де кожний працював би чесно і мав забезпечення свого життя.

Буржуазія газети в цім місясті потіпають безробітних, що скоро тут отворяться великі роботи і безробіттю прийде кінець. Але таку буржуазну шкрабанину треба брати з резервом, бо чого то нам не писали ціле літо всі панські газети, як то вони тіншали нас, що "добробут" ось на розі вулиці і проситься до нас в хату.

Такою писаниною буржуазія старастся замилити робітників очі, щоб вони сиділи тихо, не організувалися в бовні робітничі юні, не домагалися праці або повного утримання, бо роботи буде досить, тільки треба ще кілька днів почекати.

Робітники мусять знати, що коли не було праці в літі, то не в одній з тих просторих резиденцій мешкає дві або три особи, а місяця в них є на десять осіб найменше і припадає собі оті тисячі безробітних робітників, які не мають де голові приклонити, тоді бачиш ніякішою капіталістичну систему в цілій її наготі. Тоді бачиш потребу боротися проти винищеного ладу, рознести його на шматинки і завести такий лад, де кожний працював би чесно і мав забезпечення свого життя.

годувати і морозитися, якщо вони завчасу не подбавть, щоб створити спільну організацію безробітних, яка поставила б надходячої зими домагання до буржуазії і не відступила від них, доки вони не будуть сповнені, доки кожний безробітний не дістане відповідних харчів і місця до спави. Не може буржуазія дати праці, хай дає робітникам і їхнім фаміліям повне утримання. Це не вина робітників, що нема праці, вони хочуть працювати, а коли нема праці, то вони хочуть, щоб буржуазія віддала трохи своїх зисків на безробітних.

Я працював в одного контрактора около два місяці. Працювали в нього переважно французькі робітники, які робили все, що бос хотів. А він хотів того, щоб кожний робітник віддав йому кожного тижня один день праці. Так оті французькі робітники і робили, але я не хотів ніяк працювати один день на тижде для користи боса, і отой мій бос не записав мені один день праці в однім тижні, а другий день в другім тижні. Я зачав впомятисся за цими двома днями праці і він відповів мені, що "пофіксую" це на другий день.

Минуло кілька днів і бос забув "пофіксувати". Я тоді пригадав йому це, а він негайно казав виспати мені "тайм". Коли я запитав його чому він не робить, то отримав відповідь, що я дуже мудрий і він таких мудрих робітників не потребує.

Як би так ті робітники, що працювали в цього боса, були організовані, то він не вправив би з роботи робітника за тилькі, що не хотів йому дати хабара. Але тому, що зараз в Канаді є велике безробіття, то панські нагачі використовують його в той спосіб, що продають роботу. І багато робітників купують собі в бовні роботу. Цего не було-б, як би ми всі були організовані в бовні юні, бо тоді бос мусяв би з нами числитися. Бова робітничі організації, де найкраще середство боротьби проти капіталістичних нагачів.

МАЛІ ДІТИ ЗНАЮТЬ ПРО ТЕ, ЧОГО НЕ ХОЧУТЬ ЗРОЗУМІТИ БАГАТО ДОРОСЛИХ

Форт Вільям, Онт.

Іду я одного вечера вулицею, а в голові так і снуються думки про оті злидні, які робітники мусять зараз переживати через велике безробіття. Кожного дня капіталістична преса пише про отворення великих робіт в короткім часі, але це тільки панські штучки, щоб безробітний робітник годувати вічною надією, щоб він не битувався.

Дивлюся, під будинком сидить хлопчина років 7 або 8, а до нього говорить старший вже чоловік. Питає отой чоловік хлопчину, що робить тато, а хлопчина відповідає, що пішов ще рано шукати праці. Чоловік відповідає, що робити тяжко не треба і тато але робить, що вганяється так дуже за роботою. Хай мама накупить мукки і мяса, напече і наварить, а тоді не треба робити. Очевидно, старший чоловік говорив до хлопчика жартом. Але хлопчина відповів йому, що тато робить мусить, бо ніхто не хоче дати задармо мяса і хліба. Тато дурини не хоче, він шукає роботи, щоб заробити грошей, бо нема що їсти.

І такий маленький хлопчик, а вже знає, що тато мусить робити, бо інакше ніхто хліба не дасть. Говорив він тому, що не знає певно доводилось йому бути без хліба, бо тато не робив, а старик не хотів дати хліба на кредит.

Отворилися двері і на двір вийшла мати хлопчика та нагнала його до хати. Ми стали з нею говорити і сказали їй, що нам оповідав її хлопчець. Тоді вона оповідала нам про свої тяжкі обставини. Чоловік не працює вже від кількох місяців, шукає за працею і видає останній цент на трейні й стріткарі і нічого з того нема. За рент нема чим заплатити, але вона зарандла цемю в той спосіб, що перебісну і робить порядок в будинку і власник рахує її де за рент.

Оповідала нам, що прийхала з старого краю тому 4 місяці на-

зад, але ніколи не сподівалася, що в Канаді буде така біда. В Польщі зараз такеж велика біда, бо хоч є кусок поля, то ніяк з нього не вижнеш, бо податки дуже великі. Дорожечка така страшна, що представити її не можна. Селянські продукти дуже впали, але за чоботи треба віддати чотири кірші пшениці. Сама вона полька, бо по українськи говорить не могла, дуже міншала українську мову а польською.

З хати вибігла маленька дівчина і кликала маму до хати, щоб дала їй щось їсти. Ми попрашались а нею і пішли в свою дорогу.

По дорогі прийшло мені на думку, що наші "самостійники" в Канаді хочуть дуже "самостійно" України. Поляки мають "свою" державу, однак в ній державі польські робітники і селяне терплять такі самі злидні, як і українські. Бо то не їх Польща, то Польща французька, а якій польська буржуазія сповняє волю французьких імперіалістів.

Таке саме щастя дала-б українським робітникам і селянам "самостійна" Україна. Українські патріоти, які завжди вірно виконували директиви капіталістів, які ніби то близькі з поляками, а на ділі зашвали з ними мир, господарили-б в отій "самостійній" Україні так само, як Пилсудський господарив в Польщі. Але школа, що мають окремо, бо українські робітники та селяне на Радиській Україні дадуть порядну відсіч всім заїдам, які посміють вступити на радянську землю.

Ми мусямо тут в Канаді боротися за своє існування, бо коли будемо сидіти тихо і слухати панських агентів, то померемо з голоду. Ми мусямо вступати до бовних робітничих організацій, читати свою пресу, ставати членами організації безробітних і спільними силами домагатися від панів праці або такої плати, яка вистарчала б нам на людське життя.

Безробітний.

ПОДЯКА ГОЛОВНОМУ ЗАРЯДОВІ РЗТ

Гиччак, Саск.

На оцім місяці бажаю зложити щире подяку Головному Зарядові РЗТ за виплачення мені допомоги в сумі \$105 за час моєї слабости. Рівночасно дякую опікунам хорих, що часто відвідували мене в шпиталі.

Я переконався, що РЗТ є олімпією робітничою допомоговою організацією, яка совісно і по товаришески допомагає своїм членам в часі неугди. Тисячі робітників переконалися про користь цієї організації, яка стала їм у великій пригоді підчас слабости. І тому ця організація росла і буде рости, бо вона є робітничая, вона є наша.

Я відзиваюся до всіх українських робітників і робітниць, щоб ставали членами РЗТ і збільшували ряди свідомих робітників. Бо ця організація не тільки що виплачує своїм членам і членкиням запомогу в часі неугди, але старастся повести їх правильним шляхом, себто шляхом класового освідлення.

Хай живе і розвивається РЗТ і продовжує свою корисну працю на добро українського робітництва і фермерства в Канаді!

Л. Томшицький.

ВАША ДИТИНА ЩЕ НЕ ЯВИЛАСЯ В УКР. РОБ. ДІТОЧІЙ ШКОЛІ У ВІННІПЕГУ?

Оце запитання ставить усім батькам-робітникам Вінніпегу місцевий Шкілком й Юншкля Шкіла Управы. Навчання в УРДШколі вже почалося з 2 вересня й є зараз в повному ході. Шкілком розіслав звідомляючі писма про відкриття УРДШколи до усіх батьків, членів робітничо-фермерських організацій, одначе, далеко ще не всі вони зголосили своїх дітей до УРДШколи.

Не робіть зла власним своїм дітям, не тримайте їх вдома в той час, як дітвора трудящих Вінніпегу вже працює в УРДШколі. Підть вварі з вашою дитиною й зголосіть її в УРДШколу вже сьогодні.

Так само Шкілком й Юншкляуправа кличе усіх українських батьків з-поза наших організацій зголосити їхніх дітей до УРДШколи, а за навчання рідної мови й трудяще виховання отих дітей в УРДШколі запевнюють Шкілком й Юншкляуправа.

Шкілком й Юншкляуправа УРДШколи.

РОБІТНИКИ Й ФАРМЕРИ!

Підтримуйте тільки своє робітничо-фермерське Бюро, яке є заложене самими робітниками й фермерами виключно для полагоджування Ваших клопотливих справ.

Імігранти отримують всієї поради даром.

ІНФОРМАЦІОННЕ І ФІНАНСОВЕ БЮРО висилає гроші до старого краю і виплачує їх на останній почті

В АМЕРИКАНСЬКИХ ДОЛАРАХ,

червничях, злотих або в леях. Гроші пересилаємо поштою або каблеграмою ДЕШЕВО, СКОРО, БЕЗПЕЧНО

Пишіть за табличкою пересилок грошей або заходіть до нашого офісу на адресу:

INFORMATION AND FINANCIAL BUREAU
 600 Selkirk Avenue — Winnipeg, Man., Canada

Товариші! Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісти"! Не забувайте про пресовий фонд наших часописів!

ПРИХОДІТЬ НА КОНЦЕРТ СИМФОНІЧНОЇ ОРХЕСТРИ!

СТАРАННЯМ ВІДДІЛУ ТУРФДІМ У ВІННІПЕГУ

відбудеться

В НЕДІЛЮ, 21 ВЕРЕСНЯ 1930 РОКУ В УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ДОМАХ

ВЕЛИЧАВИЙ

КОНЦЕРТ

Програма є надзвичайно гарна і захоплююча. Виконавці — це кращі музичні сили, що гуртуються при Українських Робітничих Домах у Вінніпегу.

ПОЧАТОК КОНЦЕРТУ В ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ. ВСТУП ЗА ДОБРОВОЇЛЬНИМИ ДАТКАМИ.

Товариші! Передплачуйте "Українські Робітничі Вісті" самі і інших заохочуйте! Вирівнюйте залегу передплату! Поширюйте свою газету між укр. робітниками й фермерами!

ПОВІДОМЛЕННЯ.

ВІННІПЕГ, МАН.

Старанним відділу Жінескї ТурФДім у Вінніпегу відбудеться в суботу, 20 вересня, виставний сарай Укр. Роб. Дому ТОВАРИСЬКА ЗАБАВА з танцями. Вступ на забаву за річми на базар. Кожний член і членкиня робітничих організацій при Укр. Роб. Домі повинні обов'язково прийти. Приходьте разом з своїми знайомими. Початок забави в 8.30 годині вечером. Зарад відділу ТурФДім.

Цим повідомляється всіх членів відділу Жінескї у Вінніпегу, що в понеділок, 22 вересня, в 8.30 годині вечером відбудеться продовження ЧИТАННЯ ЗВІТУ Одинокій Зіду ТурФДім. Кожна членкиня обов'язково повинна прийти. Нових членків радо вітаємо.

ПРИХОДІТЬ НА КОНЦЕРТ-СВЯТО

З нагоди 9-ої річниці отворення Укр. Роб. Дому в Іст Киддонан, Ман., відбудеться в неділю, 21 вересня, в 8-й годині вечером, в Укр. Роб. Домі в Іст Киддонан КОНЦЕРТ-СВЯТО.

Програма цього свята відповидно добрана. З привітаним на святі виступлять представники від ПІВК ТурФДім і місцевих робітничих організацій. В концертній програмі візьмуть участь обидві Дівочі Мандалінові Оркестри, солісти, декламатори, танцюристи й інші. Запрошуються всі робітничі й робітнички від Іст Киддонан і Едмонтон прийти численно на це свято. Цим повідомляється всіх членів і членкинь від ПІВК ТурФДім і місцевих робітничих організацій при Укр. Роб. Домі в Іст Киддонан також започатковують зимовий сезон. Зарад відділу ТурФДім.

Шкільний комітет при відділі ТурФДім в Порт Артур ним подає до відома, що впис дітей до Української Робітничої Дітчої Школи при відділі ТурФДім розпочинається в четвер, 25 вересня, і буде продовжуватися до кінця цього місяця. Зголошуватися можна кожного дня крім неділі від 8 до 10 години вечером до Укр. Роб. Дому. Наука почнеться в середу, 1 жовтня. Учителювати буде т. В. Перунук.

Dr. F. RYBAK

(M.D., C.M., L.M., C.C.) Лікар, оператор і акушер з практикою в Шикаго, Монреалі й Вінніпегу. Операції виконує в шпиталях. OFFICE: COR. SELKIRK & MCGREGOR STS. — PHONE: 55 323. RESIDENCE: 562 ALFRED AVE., WINNIPEG. — PHONE: 54 000

ТРАНСКОНА, МАН.

Старанним базарового комітету при відділі ТурФДім, устроюється в суботу, 20 вересня, в сарай УРД в Трансконо ТОВАРИСЬКУ ЗАБАВУ з МУЗИКОЮ І ТАНЦЯМИ, на яку запрошуються всі українські робітнички й робітнички Трансконо. Вступ на забаву за річми на базар. Початок в годині 8-й вечером. Кожний член і членкиня робітничих організацій при УРД повинні прийти на цю забаву обов'язково. Кожній українській робітничці й робітничку, які симпатизують з робітничими організаціями, повинні прийти на цю забаву й своїми жертвами (річми) помилити корисний культурно-освітній праці, яку провадить наш організація. Приносите річч, і приходьте всі громадою на забаву! Приходьте всі приходьте на час! Базаровий Комітет.

ПОРТ АРТУР, ОНТ.

Шкільний комітет при відділі ТурФДім в Порт Артур ним подає до відома, що впис дітей до Української Робітничої Дітчої Школи при відділі ТурФДім розпочинається в четвер, 25 вересня, і буде продовжуватися до кінця цього місяця. Зголошуватися можна кожного дня крім неділі від 8 до 10 години вечером до Укр. Роб. Дому. Наука почнеться в середу, 1 жовтня. Учителювати буде т. В. Перунук.

БРЕНТФОРД, ОНТ.

Шкільний комітет робітничих організацій в Брентфорд подає до відома, що впис дітей до Української Робітничої Дітчої Школи вже почався і буде тривати до 30 вересня 1930 р. До впису дітей мусять приходити з своїми родичами. Вписувати можна кожного вечера від 8 до 10 годин.

ЕДМОНТОН, АЛТА.

Цим повідомляється всіх членів і членкинь відділу Секції Молоді, що в неділю, 21 вересня, в Укр. Роб. Домі відбудеться МІСЯЧНИ ЗБОРИ. На ці збори повинні прийти всі члени відділу Секції Молоді, також всі ті, що перебувають в місті Едмонтоні і бажають вступити в члени організації Секції Молоді ТурФДім. (По довіри місцевих відлукти час візяться за працю, отже всі на мітинг! Зарад.

УВАГА! ФОРТ ВІЛ'ЯМ. УВАГА!

На отворення театрального сезону, драматург при відділі ТурФДім у Форт Вільям відірає в суботу, 20 вересня в п. в. в Українських Робітничих Домах у Форт Вільям прекрасну історичну пєсу в 3 діях, п. н. "КОЗАК ГОЛОТА". Боротьба козаків проти польської шляхти і української пролетарської старшини на Україні в 15 столітті дуже яскраво змальована в сцені "Козак Голота". Робітничі й Робітнички Боротьба козацької бідноти проти визискувачів і близька їм. Драматург робить старшину, щоб шукати випади добре і запрощує Вас прийти громадним разом зі своїми знайомими. Початок в годині 8.30 вечером. Вступ до старших 35 ц., для дітей 10 ц.

САСКАТУН, САСК.

Цим подається до відома всім родичам, що впис дітей до Української Робітничої Дітчої Школи і тим, що думають послати, що впис дітей до УРДШколи при відділі ТурФДім вже розпочався і буде тривати аж до 26 вересня. Зголошуватися можна кожного дня крім суботи від 7 до 9 години вечером. До впису дітей мусять приходити зі своїми родичами.

ДО ВІДОМА ТИМ, ЩО ІНТЕРЕСУЮТЬСЯ НОВОЮ ЮНІЕЮ.

Індустріальна Юнія Лісових, Рільних та переїздаючих робітників, що саме тепер є в процесі організації, повідомляє всіх інтересованих, що її тимчасовий офіс міститься в Bon Accord Block, Room 206 1/2, Cor. Main St. and Logan Ave., Winnipeg, Man.

Під таким числом урядового організатор юнії, туди треба писати чи зголошуватися особисто за всіма інформаціями. Місцевих робітників закликаємо зголошуватися особисто кожного дня від 10-ої до 12-ої години рано і від 2-ої до 5-ої пополудні, як також вечерами. Позамісцеві робітнички повинні писати на вище згадану адресу на імя організатора М. Біньовського (М. Biniewsky). Робітнички на сході Канади повинні зголошуватися особисто або писати в українській мові за всіма інформаціями до головної квартири юнії на адресу: А. НАУТАМАКІ 316 Bay St., Port Arthur, Ont.

Будуйте сильну юнію робітників землі й ліса! Допомогайте організувати неорганізовані! М. Біньовський, організатор.

СПІВАКИ І СПІВАЧКИ!

Прийміть до відома, що з початком місяця вересня розпочалися проби співу в Укр. Роб. Домі у Вінніпегу. Проби вже відбуваються два рази на тиждень: у вівторок і четвер. Початок в год. 8-й вечер. Постарайтесь прийти усі. Нових співачок радо вітаємо.

ДО ЧИТАЧІВ БІБЛІОТЕКИ В УРД У ВІННІПЕГУ.

Цим звертаємося з проханням до всіх тих товаришів і товаришок, які визначили книжки у бібліотечній відділу ТурФДім у Вінніпегу і вже переплатили їх, або й не переплатили книжку, коли вона повернута трі місяці в читача, щоб звернули їх до бібліотеки для других читачів.

СТАРОКРАЄВИЙ ГОДИННИКАР.

Коли хочете, щоб ваш годинник був добре налаштований, визначений і зрегульований, в такому разі хочете направити окулар, брошу, перстень і т. п., зайдіть до В. Камінька, 619 Selkirk Avenue, Winnipeg, Man. Ціни умірковані. За роботу і відволення гарантую.

ПОШУКУЮ Василя Миронюка, з села Раранча, повіт Чернівецький, Буковина. Маю до него дуже важну справу. Прошу зголошуватися на адресу: Т. МЕРОНІУК 215 West Hodge St. MONTREAL, QUE.

ПОШУКАЮ брата Дениса Семеновича Рольоук-Кратюк, родом з села Повірська, Ковельського повіту, Волинської губернії. В 1917-18 році мешкав у м. Балтимор, Меріленд, шт. Вашингтон ч. 215. Коли хто знає про його місце мешкання, прошу сповістити мені на таку адресу: м. Харків, Всеукраїнський Центральний Комітет Незалежних Селян (ВІКНС), для Рольоук Н. С.

ПОШУКУЮ в дуже важній справі свого країна, Григорія Наконечного з села Брусна Старого повіт Цішанів, Галичина. До Канади приїхав 1912 року. Першого року перебував у Вінніпегу, а від той пори мені незвідомо, де він перебуває. Прошу дати знати про себе або слати інформації по нєго на адресу: GEORGE EWANCHUK (111) Box 381, Drumheller, Alberta.

ПОШУКУЮ свого сина, Андрия Жульєвича. Рік тому він робив в слайті в Тімінон, Онт. Прошу читачів слати інформації на пошту адресу: MARIA ZUNAJEWICH Box 69, Coniston, Ont.

НА ПРОДАЖ стор — грошеня і бучерня ї потрібні заради. В добром положенню. Рент тані. Продам таю, бо витідаю з Вінніпегу. Прошу зголошуватися під число: 652 PRITCHARD AVENUE (111) Phone 57 449 Winnipeg, Man.

ПОШУКУЮ хатної роботи. Я вдова з однією дитиною. Можу пошити також пошити в шити. За добру плату ручу. Прошу зголошуватися на адресу: EVA MARKO, 589 Jameson Ave. (112) WINNIPEG, MAN.

ПОТРІБНО

кваліфікованого доглядачів й виховачів дітей в широтній Робітничої Запозомого Товариства в Паркдей, Ман. Зголошуватися можуть головні членкині нашої організації, які мають загальне знання норської або таї, що працювали в диточих широтних при догляданні дітей. Аплікації приймається тільки листовно з заповнаним бланком платні і кваліфікації знання у виконуваних тієї виховної праці. Писати до: WORKERS BENEVOLENT ASSOCIATION Cor. Pritchard and McGregor Sts. Winnipeg, Man.

ПОТРІБНО ДОБРИХ УЧИТЕЛІВ-ДИРЕКТІВ

Потрібно 2-ох добрих учителів-директив до української робітничої дитчої школи при ТурФДім. Учителі мусять знати провадити диточу школу, хор і мандолінову оркестру. Платня після угоди. По більшій інформації писати на адресу: UKR. LABOR-FARMER TEMPLE ASS'N cor. Pritchard & McGregor Sts. Winnipeg, Man.

УВАГА! ФІЛЬМИ! УВАГА!

Принесіть до нас Ваші ФІЛЬМИ, 8 А МІ ІХ ВАМ ВИКРИЧМО 8 В ПРОТЯГУ ВІСМ ГОДИН. 8 Продаємо фільми ріжної велічини за умірковані ціни. — Заходіть до: WORKERS AND FARMERS BOOK STORE, 600 Selkirk Ave., Winnipeg, Man.

ВИБОРЛЯЄМО ш тучі ноги, руки і підпашки (trusses). За роботу і матеріал гарантуємо. Ціни умірковані. Говоримо по українськи. THE WINNIPEG ARTIFICIAL LIMB COMPANY 387 Selkirk Ave., Winnipeg, Man.

ДОКТОР В. ЧАСНИЙ ЛІКАР, АКУШЕР І ОПЕРАТОР (M.D., C.M., L.M.C.C.) в практикою в шпиталях у Монреалі і Ст. Боніфе. 417 SELKIRK AVE. — WINNIPEG. — Phone 55 866 (На місці д-ра Герасюка). Урядові також вечерами.

ПЕВНА ПОМІЧНА ЖОЛУДКОВІ НЕДУГИ. ново-винайдений лік, який поручається на такі недуги: КВАСНІСТЬ ЖОЛУДКОВУ, НЕСТРАВНІСТЬ ГАЗ І ЗДУТТЯ, ПЕЧЕННЯ ПІД ГРУДЬМИ. Особливо рекомендується на: БОЛЯКИ ЖОЛУДКА І КИШОК. Ціна \$1.25. — 3 пересилкою \$1.35. Продається по всіх аптеках ЗА ГАРАНТІЮ, або пишати на пошту адресу: STOMACOL DRUG Co., 602 Selkirk Avenue WINNIPEG — MANITOBA. Одержуємо постійно численні листи подяки.

ДР. Н. ЛАНДІС ЛІКАР, ОПЕРАТОР І АКУШЕР Екс-рей машина. Електричні машини до лічення негуд. Спеціаліст по вечернім негудам. 387 DUNDAS ST. W. TORONTO (Phone: TRINITY 7248)

УКРАЇНЕЦЬ ДР. Ю. ДРАГАН M.D., C.M., L.M.C.C. Лікар, Акушер і Оператор Члени Домініканської Раді Л'Арсь 203 CANADA BUILDING SASKATOON, SASK. (Коли сьенарської стації)

ДР. С. ДЖ. ГЕРБЕРТ ХІРУРГ-ОПЕРАТОР. Урядові від 2 до 5 год. пополудні. Телефон до офісу: 22 633. Телефон до дому: 202 461. 412 BOYD BLDG., WINNIPEG

ДР. П. ГУЦУЛЯК ДЕНТИСТ веде свою канцелярію під числом 407 Selkirk Ave., Winnipeg. PHONE 55 298

ДР. ІВАН ОРОБКО ЛІКАР І ХІРУРГ ЕКС-РЕЙ ЛІБОРАТОРІЯ 207 MOSER RYDER Bldg., 101st Street, Edmonton, Alta.

СТАЙТЕ СВОІМ ВЛАСНИМ ХАЗЯЙНОМ, БУДЬТЕ ФАРМЕРОМ ПРИ МІСТІ. 4-АКРОВИ ФАРМИ НА КУРІ І ФУТРОВІ ЗВІРЯТА. В останній Касель, 4 миль від Вінніпегу, стіть заре, електрична світлодобри дороги, багато народних і півстатичих шість. Старається перенести в діло свої закони. ЗАПІШІТЬ АБО ПИШИТЬ ДО НАС НИНІ.

Продаємо, купуємо і вимірюємо: лінійні фарми і т. д. Старокраєви і канадські нотаріальні документи. Аккурація від вогню, пожежних, порабітних і вальованих вартів. Через 30 років в бізнесі, в імя рідкісних робіт. J. G. KIMMEL, Notary Public. J. G. KIMMEL & CO., LTD. 210 NOTRE DAME AVE. (AT PORTAGE AVE.) WINNIPEG

ЧИ ВИ МАЄТЕ ВЖЕ? Сторар чужих снів, 12,000 снів в широтній оправі ..... \$1.50 Сторар Української Мови і Російсько-Української, в гарній оправі всі три томи за ..... 7.00 Кукар, 500 сторів друку в оправі 5.00 Порушник лікарський, 300 сторів 2.00 Укр. Анг. словарь 200 сторів 1.50 Поштов видання в 5-ох томах в гарній оправі, Твори Шевченка 14.00. Вишлите замовлення на адресу: ROBITNYCHA KNYHARNIA "Station D. Box 182 New York, N. Y.

ДР. И. С. ЧАЙКІВ ЛІКАР І ОПЕРАТОР (В.А. М.Д.) Спеціаліст по вечернім недугам і спеціаліст-акушер. Офіс: 349 BATHURST STREET TORONTO, ONT. Тел. TRINITY 7132. Урядові години — від 2 до 4, і від 6 до 8. Офіс і помешкання: 269 ROYCE AVENUE TEL. L'ECUYER 3353

НЕ ЧИТАЙТЕ ЦЕГО ВСІ ТІ, що не мають ніяких болів, в кого кров багата і чиста. ДЛЯ ІНШИХ ДАЄМО ДАРОМ ФЛЯШИНУ СЛАВНОГО ЛІКУ НА БОЛІ ІНДІЯНСЬКИЙ ЛІММЕНТ БЛЕКАВКА (РЕТЕЛСНЕЙК ОЙЛ) НА ЗАСПОКОЮВАННЯ ТАКИХ БОЛІВ, ЯК РЕВМАТИЗМ, БОЛІВ НЕРВІВ, В КРИЖАХ, СУСТАВАХ, ПАХВИНАХ, БОЛІВ ГОЛОВИ, ВУХ, ЗУБІВ, ОПУХЛИХ НІГ АБО ІНШИХ ЧАСТЕЙ ТІЛА І Т. Д. До того діємо також ДАРОМ ІНДИЯНСЬКОГО ЛІММЕНТУ ДІВКА БЛЕКАВКА приготуваного з літчих рости, коріння, кори, шквіті і яглі, високо рекомендованого на оживлення занеженої крові. Ці лігування лагідно прочищують жолоудок і кишки від усіх літчих та нездорових матеріалів, роблять кров багатого і чистою, оздоровляють всі органи тіла. Тисячі людей живають Індійський (Ретелснейк Ойл) Лімент Блекавка з найкращими наслідками і рекомендують його своїми знайомими. Попробуйте і ви також будете відволені. Фляшина цього ліменту значною продається за одного долара. Але з цим оголошенням ми робимо спеціальну оферту. Пришліть нам поданий вишу купон разом з одним долларом, з ми вишлемо вам оплаченою поштовою посилкою ДВІ одно-доларові фляшини ліменту і одну одно-доларову коробочку лігунок 14-денного діва Блекавка. Таким чином отримаете ці знамениті лік, що коштують \$3.00, діляк за ОДНОГО ДОЛАРА. ВИШПІТЬ ЦЕЙ КУПОН, А ЗАОЩАДИТЕ \$2.00. Наша тепершня нова адреса: BLACKHAWK INDIAN REMEDY CO. 1536 Dundas Street W., Toronto, Ont. ПАНОВЕ: В тридцять послідою \$1.00, за який прошу вислати мені поворотного поштою дві регулярні одно-доларові фляшини Індійського (Ретелснейк Ойл) Ліменту Блекавка і одну регулярну величини коробочку 14-денного Діва Блекавка, за що я більше не обов'язаний нічого платити. Імя і назвисько: (Номер помешкання і вулиця або поштова скринка) Місто: Провінція: ПРОСИМО ПИСАТИ ВИРАЗНО. Наша гарантія.—Ми ошим погоджуємося звернути назад отримані гроші, разом зі зворотньою поштовою оплатою, якщо з яких недуг причин ви не будете задоволені Індійським (Ретелснейк Ойл) Ліментом Блекавка. BLACKHAWK INDIAN REMEDY COMPANY

Найбільша Осіння та Попереджаюча Зимова ВИПРОДАЖ У РАЛФА РАЛФ ЗАКУПИВ ШЛИЙ СКЛАД ТОВАРІВ З ФАБРИКИ ПО ЗБАНКРОТОВАНІІ ЦІНІ. ПРИХОДІТЬ І КУПІТЬ, ЩО ВАМ ТРЕБА НА ЗИМУ ПО НАЙНИЩИХ ЦІНАХ. ВИПРОДАЖ РОЗПОЧИНАЄТЬСЯ ЗАВТРА

МУЖЕСЬКІ ЧІНЧІЛА ВЕРХНІ КОВТИ Великі мохнаті зимові ковти! Нам вдалося закупити збанкротований товар і ми даємо вам скоротаний ціну з якого ми виходимо. Всі вони є з вовняної матерії, теплі і гарно зроблені. Всяка величина. Регулярна ціна \$25.00. Спеціальна Ралфава спеціальна ціна \$9.95. ХЛОП'ЯЧЕ БАВОВНЯНЕ СПІДНЕ ШМАТТЯ (Комбінейшен) велика нагода набудити тепле і красиве хлопчаче бавовняне спідне шмаття. Величина від 20 до 32. Кращої вартості не дістанете ніде. Звичайна ціна \$1.25. Ралфава спеціальна ціна 79ц. ХЛОП'ЯЧІ І ДІВОЧІ ПАНЧОХИ м'які рубашки панчохи для хлопців і дівчат, брутнати і чорні. Величина від 6 до 10. Регулярна ціна \$3.00. Ралфава спец. ціна \$1.25. ЖІНОЧІ ШОВКОВІ ДРЕСИ Треба, щоб ви побачили їх! Найкращі за всіх нагода набудити прекрасної моди дрес, зроблений з дискусного крелового шовку. Найновіша осіння мода і кольори. Приходьте вчасно, щоб вибрати найкращий. Регулярна ціна \$12.95. Ралфава спеціальна ціна \$3.98. ЖІНОЧІ "КЕМЕЛ ПАЯЛ" КОВТИ Купуйте в Ралфа і заощади \$15.00. Правдині ковти з верболовової шерсті в брутнати і яснобрутнатих кольорах. Дуже гарні і для ока приємні. Легкі і теплі. Надзвичайна вартість. Звичайна ціна \$35.00. Ралфава спец. ціна \$18.95. МУЖЕСЬКІ КОВТИ З РОСІЙСЬКОГО АСТРАКАНУ Правдине футро! Найбільшої вартості астраканію ковти, які коли продавано! Правдине футро з російського астракану схожого на бобрів астракану. Купити собі один, він гарно виглядає. Регулярна ціна \$125.00. Ралфава спеціальна ціна \$69.50. ЕКСТРА! ЕКСТРА! МУЖЕСЬКЕ БАВОВНЯНЕ СПІДНЕ УБРАННЯ (Комбінейшен) Безсумнівно найприступніші ціни, які відомі. Тепле, грубе, бавовняне спідне убрання (комбінейшен). Прийдіть вчасно. Всяка величина. Регулярна ціна \$1.95. Ралфава спеціальна ціна 99ц. ДІВОЧІ БРОДКЛАТ КОВТИ з футурними кофрами і шаруванками. Не пропустіть цих гарних бродклат ковтів з футурними кофрами і шаруванками. Звичайна ціна \$10.00. Ралфава спеціальна ціна \$4.98. ВЕЛИКИЙ ВИБІР МУЖЕСЬКИХ ШТАНЦІВ Хто приїде першим, вибере найкращі; всі гарні пошиті про світо і для шоденної ноші! Обширно скроєні, добре зроблені. Регулярна ціна \$2.95. Спеціальна Ралфавава ціна 99ц. ХЛОП'ЯЧІ СИНІ ЧІНЧІЛА ВЕРХНІ КОВТИ Ось ваша нагода купити самому хлопцеві гарний синій чінчіла верхній ковт. Легкі між ними з чистою вовною! Вигляд і теплі на строгу зимову пору. Регулярна ціна \$12.00. Спеціальна Ралфавава ціна \$4.95. ДОВГІ СПОДНІ зроблені з вовняної матерії. Звичайна ціна \$1.95. Ралфава спеціальна ціна 89 ц. ЖІНОЧІ БАВОВНЯНІ ШТАНЦІ Вигляд і теплі по найприступнішим цінам. Регулярна ціна \$2.50. Ралфава спеціальна ціна 25ц. ХЛОП'ЯЧІ СУТИ З ДОВГИМИ СПОДНЯМИ Прекрасні зроблені сути з довгими споднями, з вовняної матерії. Величина від 6 до 10 років. Звичайна ціна \$12.00. Ралфава спеціальна ціна \$4.95. ЖІНОЧІ АСТРАКАНОВІ ФУТРА Правдині футрові шквіри! Найбільша нагода в місті! Правдині футра з російського астракану схожого на бобрів футро. Теплі, втраєвлі, гарно виглядають. Купити собі один. Регулярна ціна \$49.50. \$100.00. Ралфава ціна \$100.00.

\$2.00 ДЕПОЗИТУ ЗАТРИМАЮТЬ БУДЬКОТРИЯ З КОВТИВ НА 60 ДНІВ! За задоволення ручимо, або звертаємо гроші. RALPHS STORE 614-616 MAIN Street НЕДАЛЕКО ЛОГЕН ЕВНО В суботу стор відкритий до 10-ої години вечером. ВСЯКІ ПОТРІБНІ ЗМІНИ В КОВТАХ РОБИМО ЗОВСІМ БЕЗПЛАТНО.